

## Motion

1981/82: 1756

Gabriel Romanus m. fl.

### Rökfria miljöer och färdmedel

Rökningens skadeverkningar är sedan länge dokumenterade och erkända. På senare tid har också den s. k. passiva rökningen, dvs. rökens inverkan på icke rökare som utsätts för andras rökning, kommit att uppmärksammas alltmer.

År 1977 tillsattes den statliga tobakskommittén med uppgift att lägga fram förslag till åtgärder för att nedbringa tobakskonsumtionen och motverka dess skadeverkningar.

I betänkandet (Ds S 1978:7) Rökfria miljöer föreslog kommittén en lagstiftning som avsåg att garantera den, som inte vill utsättas för tobaksrök, skydd mot detta i sådana offentliga miljöer och färdmedel som var och en kan ha anledning att vistas i. Då ännu inget beslut har fattats i frågan av statsmakterna upprepar kommittén förslaget i sitt slutbetänkande (SOU 1981:18) Minskat tobaksbruk.

Det finns flera goda skäl för en sådan lagstiftning. Dels har man nu kommit underfund med att passiv rökning kan förorsaka skador. Det gäller särskilt personer som är känsliga för rök. Dels innebär regler om rätt till frisk luft i offentliga lokaler och färdmedel en klar markering från samhällets sida mot rökningen.

En lag mot rökning i offentliga lokaler utgör naturligtvis inget undermedel som i ett slag löser problemet med tobakens skadeverkningar. Den får ses som ett av många medel i arbetet att begränsa tobaksskadorna.

Den invändning som ibland riktas mot förslag till lagstiftning om rökfria offentliga miljöer är att man bör undvika att införa fler förbud i vårt samhälle. Men frihet att röka i gemensamma lokaler innebär en begränsning av friheten för andra att vistas i sådana lokaler, framför allt för de många tusen astmatiker och andra som är känsliga för tobaksrök, som finns i vårt land. Frågan är vilken frihet som skall sättas högst.

Inom miljöpolitiken börjar alltmer etableras uppfattningen att friheten att förorena miljön bör begränsas genom lagstiftning. Genom de regler som gäller för arbetsmiljöer ingriper vi mot föroreningar som är betydligt lindrigare än vad rökningen åstadkommer.

Vid remissbehandlingen har förslaget i kommitténs slutbetänkande om lagstiftning tillstyrkts av bl. a. följande remissinstanser: socialstyrelsen, statens arbetsmiljönämnd, konsumentverket, arbetarskyddsstyrelsen, statens ungdomsråd, landstingen i Uppsala, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Hallands, Skaraborgs, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Norrbottens län, Stockholms, Kiruna och Torsby kommuner,

SACO/SR, Sveriges läkarförbund, TCO, Riksförbundet mot allergi, Riksföreningen mot cancer, Riksförbundet för hjärt- och lungsjuka, Nationalföreningen för upplysning om tobakens skadeverkningar, Visir, Handikapporganisationernas centralkommitté, Riksförbundet Hem och Skola.

Frågan om lagstiftning om rökfria miljöer och färdmedel har utretts länge och väl. För att säkerställa att frågan nu kommer under riksdagens prövning hemställer vi att riksdagen antar den lag som kommittén föreslår. För den händelse remissbehandlingen skulle föranleda någon mindre ändring av förslaget utgår vi från att utskottet kan justera lagtexten.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen antar bifogade förslag till lag om rökfria miljöer och färdmedel.

Stockholm den 26 januari 1982

GABRIEL ROMANUS (fp)

GUNNEL JONÄNG (c)

KERSTIN ANÉR (fp)

ALLAN ÅKERLIND (m)

KARIN NORDLANDER (vpk)

TYRA JOHANSSON (s)

MARGARETA ANDRÉN (fp)

## Förslag till

### Lag om rökfria miljöer och färdmedel

1 § I offentlig lokal får inte någon mot sin vilja utsättas för obehag eller hälsorisk genom tobaksrök.

2 § Med offentlig lokal förstås i denna lag

1. lokal i statlig, kommunal och landstingskommunal inrättning,
2. lokal för hälso- och sjukvård och tandvård,
3. lokal, i vilken anordnas offentlig tillställning som avses i 9 § allmänna ordningsstadgan (1956:617), dock ej danstillställning, eller allmän sammankomst som avses i 1 § lagen (1956:618) om allmänna sammankomster,
4. rum, i vilket tillfällig bostad yrkesmässigt upplåtes.

Med offentlig lokal jämställs allmänt kommunikationsmedel och inrättning som står till förfogande för resande med allmänt kommunikationsmedel.

3 § Bestämmelserna i lagen tillämpas ej på arbetsrum eller annat utrymme, vilket stadigvarande begagnas av samma person och till vilket allmänheten saknar tillträde utan särskilt medgivande.

4 § I offentlig lokal får tobaksrökning tillåtas endast om särskilt utrymme för rökning har godkänts.

Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, socialstyrelsen meddelar föreskrifter om beskaffenheten av utrymme som avses i första stycket.

5 § De bestämmelser som gäller för tobaksrökning skall tydligt anges i lokalen.

6 § Socialstyrelsen utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

7 § Det åligger hälsovårdsnämnd att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i denna lag.

Hälsovårdsnämnd får meddela föreläggande eller förbud som uppenbart behövs för efterlevnaden av denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter.

I beslut om föreläggande eller förbud kan hälsovårdsnämnd utsätta vite.

**8 §** För fullgörande av åliggandena enligt denna lag har tillsynsmyndighet rätt att få tillträde till offentlig lokal.

Den som utövar tillsyn enligt denna lag får ej obehörigen yppa vad han därvid inhämtat.

**9 §** Talan mot hälsovårdsnämnds beslut enligt denna lag föres hos länsstyrelsen genom besvär. Mot länsstyrelsens beslut föres talan hos kammarrätten genom besvär.

Mot beslut som socialstyrelsen med stöd av regeringens bemyndigande har meddelat enligt 4 § föres talan hos regeringen genom besvär.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983.